

Geir Winje

1998 (2004)

Den Forente Familie - en kort introduksjon

Den Forente Familie (DFF) er det norske navnet på *Enhetskirken* eller *Unification Church*. Det offisielle navnet er *The Holy Spirit Association for the Unification of World Christianity*, men i media kalles den ofte *Moon-* eller *Tongil-bevegelsen* (*tongil* er koreansk for enhet). DFF er omdiskutert på grunn av sine massebryllup, sin spesielle forståelse av Bibelen og fordi pastor Moon (1920-) på mange måter er viktigere enn Jesus. "Avhoppere" forteller om "hjernevask", og særlig i USA har debatten gått høyt. I det følgende presenteres DFFs lære og praksis med utgangspunkt i deres selvforståelse.

Bibelens budskap

Sentralt i den Forente Families tro står Gud og Messias. Siden Bibelens budskap ofte er gitt i symboler og bilder, har mange tradisjonelle kirkesamfunn misforstått det. *Det guddommelige prinsipp* (*Prinsippet*) er DFFs grunnskrift, og her tolkes det bibelske budskapet på riktig måte - på Guds egen måte, slik det ble åpenbart for grunnleggeren, pastor Sun Myung Moon.

Ifølge *Prinsippet* skapte Gud mennesket (Adam og Eva) med et ønske om harmoni og samfunn mellom mennesket og Gud. På grunn av syndefallet ble Guds opprinnelige plan ikke fullført. Derfor sendte han Messias i Jesu skikkelse, men han ble drept. Årsaken til drapet var dypest sett at de som skulle motta og samarbeide med ham ikke forsto betydningen av Jesus og hans budskap.

Som mange andre bevegelser med utgangspunkt i Bibelen, mener DFF at vi nå lever i de siste tider. Endetiden innebærer at Messias har kommet igjen. Han kom ikke som en overnaturlig person "på skyene", men han er - som i evangeliene - et menneske født av en kvinne.

I hovedtrekk er altså DFFs syn på Gud og Messias en tolkning av Bibelens store fortelling om mennesket som skapes, faller og skal gjenoppreises av Gud - ved hjelp av Messias. Likevel er det mye som skiller DFFs teologi fra andre trossamfunn, og vi skal i det følgende ta for oss noen sentrale elementer: Synet på skaperverket, på mennesket, på historien og på Messias.

Skaperverkets tosidige natur

Sentralt i skaperverket er prinsippet om polaritet og *gi-og-ta*. Alle vesener, alle ting helt ned på atomnivå, eksisterer i en balanse mellom motsetninger. Eksempler på dette er mann/kvinne, proton/elektron og indre natur/ytre form. I DFFs litteratur kalles forholdet mellom disse to sidene for *subjekt-objekt-forhold*. Harmoni oppstår når subjekt og objekt er i balanse. Bak det hele finnes en grunnleggende kraft som muliggjør at både subjekt og objekt eksisterer: *Den universelle, opprinnelige kraften*, som er Guds egen kraft. Dette synet på tilværelsen faller delvis sammen med taoismens lære om motsetningen og harmonien mellom *yin og yang*, samt *tao*, det udefinerbare prinsippet bak de to grunnkreftene.

Harmoni oppstår når subjekt og objekt samvirker i balanse, og på en måte forenes til noe høyere enn summen av de to delene. Dette gjelder både naturen og mennesket: Når subjekt og objekt inngår i en høyere enhet, kan de også inngå i nye relasjoner med andre vesener i nye, gjensidige *gi-og-ta*-forhold.

I lys av dette virkelighetssynet blir det meningsfullt å se det endelige målet for mennesket som et gjenopprettet *gi-og-ta*-forhold til Gud. Gud er det opprinnelige subjekt, og mennesket kan som objekt tre inn i et harmonisk forhold til ham. Dette forutsetter at mennesket selv lever i harmoniske *gi-og-ta*-forhold, noe som er mulig i *ekteskapet*. Vielsen eller bryllupet gir mennesket en mulighet til å realisere perfekt balanse og harmoni - både mellom ektemann og hustru, og mellom menneske og Gud.

På grunn av syndefallet (se nedenfor) er den opprinnelige balansen erstattet med konflikt. I naturen finner vi likevel klare tegn på det opprinnelige, gjensidige samvirket mellom subjekter og objekter.

Menneskesyn

Som en del av skaperverket er altså mennesket en tosidig (polar) skapning. I ekteskapet kan det realisere den balansen menneskenaturen er skapt for. Skapelsen av Adam og Eva skulle føre til et ideelt *gi-og-ta*-forhold mellom mann og kvinne (horisontal kjærighet), mellom foreldre og barn (vertikal kjærighet), og mellom Gud og mennesker (vertikal kjærighet på et høyere plan).

Syndefallet førte til at mennesket inngikk et *gi-og-ta*-forhold med Satan i stedet for med Gud. Eva og Satan hadde et seksuelt forhold, og dette resulterte i at arvesynden kom inn i menneskeslekten. Satan ble verdens hersker og stjal Guds plass som menneskets far. Mennesket har altså mistet det nære forholdet til Gud, og trenger hjelp til å gjenopprette det. Det trenger frelse og ekte kjærighet for å gjennomskue og løsrive seg fra den falske kjærigheten Satan har fanget det i. Eller sagt på en annen måte: Arvesynden gjør at

mennesket lever et falskt liv, i falsk kjærlighet, og at dette falske forholdet videreføres gjennom en falsk arvelinje. Frelse vil si at Gud bryter dette mønsteret.

DFF kaller frelsen for gjenoppreisning, fordi Gud gjenoppreiser mennesket fra sin falne tilstand. Dette gjør det mulig for den enkelte å tre inn i de opprinnelig planlagte relasjoner til Gud og medmennesker. I stedet for "treenigheten" Satan-Adam-Eva kan det delta i "treenigheten" Gud-Adam-Eva. Selv om mennesket har falt, har det likevel en viss forståelse av ideelle gi-og-ta-forhold, en lengsel etter harmoni og enhet med Gud. Denne enheten begynner å bli realisert i vår tid - de siste tider.

Historiesyn

Bibelen forteller historien om hvordan Gud har arbeidet for å realisere sin opprinnelige plan. Det gamle testamente fokuserer særlig på to familier som et uttrykk for dette: Adams familie (urhistorien) og Jakobs familie (israelittenes historie).

Evas forhold til Satan og Adam og Evas synd førte ondskap inn i menneskenes slekt, og Eva fødte barn med arvesynd. Etter fallet plasserte Gud Kain og Abel i et slikt forhold til hverandre at de representerte det onde kontra det gode. Ifølge *Prinsippet* var dette det første skrittet i Guds arbeid for å *skille det onde fra det gode*. Gud aksepterte bare Abels offer. Abel var relativt sett den gode, og bare han kunne gå inn i et gi-og-ta-forhold til Gud, som er det godes opphav.

Disse posisjonene - der en som representerer det onde står imot en som representerer det gode - gjentar seg gjennom urhistorien (1. Mosebok 1-12). De samme posisjonene finner vi i Israels historie, der fortellingen om Esau og Jakob er et tydelig eksempel. På denne måten tolker DFF Israels historie som Guds gradvise arbeid for å rense menneskene fra det onde og klargjøre dem for Messias' komme.

Messias' første og annet komme

Jesu lidelseshistorie tolkes i lys av skriftsteder som understreker at Jesus virkelig led og døde. Ifølge de oldkirkelige dogmene hadde Jesus to naturer, en menneskelig og en guddommelig. Slik er det ikke ifølge DFF. Jesus var det perfekte menneske, den nye Adam, uten synd eller ondskap. Han kom for å frelse menneskene og være et forbilde. Han skulle realisere perfekt harmoni, både i ekteskapet og på alle andre måter.

Jesu død var ifølge DFF en tragedie. En slik tolkning av hans død forklarer hvorfor Jesus anklaget Judas som forræder. Hvis Gud *ville* at Jesus skulle dø, ville nok det hele tatt seg ganske annerledes ut. Jødene var ikke villige til å lære av Jesus; de forsto ikke hans budskap. Etter Jesu død måtte Gud derfor forkaste dem. Dette er årsaken til jødernes lidelser i de neste to tusen år. Gud fortsatte likevel sitt arbeid med å skille ondt fra godt, denne gangen i forhold til "det nye Israel" - kristenheten.

Tross det tragiske aspektet ved Jesu død, var den likevel ikke helt meningsløs. Satan hersker fremdeles, men noe har skjedd: Apostlene og de som virkelig har fulgt dem, har opplevd en

delvis eller åndelig frelse, slik Paulus uttrykker det i Romerbrevet (7, 24): "Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme? Gud være takk ved Jesus Kristus, vår Herre! Så tjener jeg altså Guds lov med mitt sinn, men syndens lov slik jeg er av naturen." Kristendommens oppgave er ifølge DFF å forberede mennesket til den fullkomne frelsen som er tilgjengelig i vår tid - fordi Messias har kommet igjen.

Gud nærmer seg nå slutten på sitt arbeid med å gjenoppreise mennesket. Innenfor DFF har pastor Moon lenge vært ansett som Messias, men han erklærte dette offentlig først i 1992. Han skal fullføre Guds plan, og som et fullkomment menneske demonstrere fullkomne gi-og-ta-forhold. Dette innebærer at han lever i et fullkomment, harmonisk ekteskap og i harmoni med Gud.

Etikk og kult

Etikk og kult innenfor DFF må forstås i lys av den oppgaven DFF mener å ha påtatt seg, nemlig å ta imot Messias ved hans annet komme. Da Messias kom for første gang for 2000 år siden, var nemlig ikke jødene villige til å ta imot ham. Når han nå er kommet igjen, er det viktig at noen anerkjenner og følger ham, og dette er DFFs oppgave.

DFF skal derfor utvikle renhet, slik at Messias, som er ren og fri for synd, kan komme til sine egne. I praksis betyr det blant annet å leve i harmoniske ekteskap. Rene ekteskap er uten synd, og Messias (pastor Moon) har fullmakt til å vie de som vil leve slik. Hvis stadig flere mennesker - også utenfor DFFs rekke - realiserer slike ekteskap, vil det føre til mer fred og harmoni i verden.

Gode ekteskap krever høy moral, og DFFs medlemmer anstrenger seg for å leve i tråd med etiske retningslinjer som fremfor alt skal sikre familienes renhet. De avholder seg fra tobakk og rusmidler, fra nedbrytende underholdning og andre aktiviteter de opplever som skadelige. Dette medfører en puritansk (ren) livsførsel blant DFFs medlemmer.

I familielivet er seksualiteten viktig. Fordi arvesynden gjennomsyrrer mennesket, er det nødvendig å bli rensset. Derfor venter gjerne unge, nygifte par tre år før de har seksuelt samkvem. Eldre par venter gjerne 40 dager, og mange som er gift fra før begynner på en måte forfra etter en vielse i DFFs regi. Ekteskapet er ikke bare et seksuelt gi-og-ta-forhold, men en institusjon der den enkelte kan utvikle gi-og-ta-forhold på flere livsområder.

Bønn, tjeneste for andre og moralsk livsførsel er grunnleggende i DFFs praksis. På denne måten kan Guds vilje skje i den enkeltes liv. Guds vilje er å rense mennesket, og salt blir brukt for å rense omgivelsene. Ved å drysse hellig salt i et hjem eller en kirkebygning, på mat eller gjenstander, blir disse symbolsk helliggjort. Dette henger sammen med at den skapte verden ligger under Satans herredømme. Alle ting, også mat, må "rengjøres" og adskilles fra hans makt.

DFF feirer søndagsgudstjenester der ugifte menn og kvinner sitter atskilt. Et bilde av pastor Sun Myung Moon og hans kone Hak Ja Han (de sanne foreldre) er plassert foran i gudstjenesterommet. Det viktigste elementet i gudstjenesten er en preken, gjerne basert på en av pastor Moons taler, et utdrag av *Prinsippet* eller en bibeltekst. Prekenen er gudstjenestens sentrale del (subjektet), og hensikten med bønn og sang (objektet) er å forberede den enkelte til å motta Guds ord gjennom prekenen.

Familieløfte

(utdrag - de to første av i alt åtte punkter som fremsies i gudstjenestene, og er utgangspunkt for prekener og foredrag. De kan sammenlignes med en trosbekjennelse eller Fadervår - i *Familieløfte* lover en hvordan en vil prøve å leve, altså å gjøre sin del som objekt i forhold til Gud som subjekt)

1. Vår familie lover å strebe etter at vårt hjemsted blir hva det opprinnelig skulle ha vært, og å opprette det opprinnelige skapelsesidealet, som er Guds rike på Jorden og i himmelen, ved å sette sann kjærlighet i sentrum.
2. Vår familie lover å representere himmelen og Jorden og innta en sentral rolle begge steder ved å støtte og tjene Gud og De Sanne Foreldre; vi vil gjøre veien det er vår plikt å gå, fullkommen ved å sette sann kjærlighet i sentrum: i våre familier som eksemplariske sønner og døtre, som virkelig elsker sine foreldre, på det nasjonale plan som patrioter (som er lojale mot og elsker sitt folk og land), på verdensplan som vise og hellige menn og kvinner og som Guds hellige sønner og døtre både i himmelen og på Jorden.

Ekteskapsinngåelse (bryllup eller velsignelse) er det viktigste sakramentet i DFF, og bevegelsen er kjent for sine massebryllup der tusenvis av par vies samtidig. Målet er at *alle* foreldre skal utvikle seg til å bli sanne foreldre, og på den måten virkeliggjøre det Adam og Eva ikke klarte.

Barna som blir født i disse ekteskapene er uten arvesynd, og nyfødte barn trenger derfor ikke å bli døpt for å bli frelst. (DFF regner med fire former for synd: *Arvesynden* kom inn i verden gjennom Adam og Evas falske ekteskap. Denne kan bare fjernes gjennom ekteskap velsignet av Gud. *Arvet synd* nedarves gjennom den enkelte slekt. *Kollektiv synd* er knyttet til kollektive ugjerninger, for eksempel en nasjons krigsforbrytelser. *Personlig synd* er den enkeltes ansvar. DFF hevder altså at medfødt arvesynd hos foreldre og barn fjernes i et velsignet ekteskap, men ikke at de andre formene fjernes.) På barnets åttende dag samles familie og foreldre og ber om at Gud må beskytte det nyfødte barnet, slik at det kan vokse opp og bli i stand til å oppfylle Guds egentlige hensikt med dets liv.

Viktige helligdager i DFF er for eksempel *Sanne Guds dag* (1. januar), *Sanne foreldres dag*, *Sanne barns dag* og *Sanne tings dag*. De fleste helligdagene følger en månekalender, og tidspunktet varierer derfor fra år til år.

Misjon utgjør en viktig del av tjenesten for Gud. Budskapet om Guds plan for vår tid, *Det guddommelige prinsipp*, skal spres til alle som vil høre. I noen menigheter har hvert medlem fått ansvar for et geografisk område, og i 1970-årene var evangelisering på gaten og dør-til-dør-aksjoner vanlig. I dag er de fleste medlemmene blitt eldre og har fått familie, og det faller mer naturlig å forsøke å spre budskapet til naboer, venner, slektninger og kolleger.

Pengeinnsamling er en omdiskutert aktivitet i DFF. Mye tid har tradisjonelt gått med til såkalte fond-raising teams som selger stearinlys, blomster, ginseng og annet. Medlemmene oppfordres til stor gavmildhet overfor bevegelsen, og noen har gitt alt de eier til DFF. Ved å tjene Enhetsbevegelsen bidrar en til å realisere Guds vilje i vår tid. Det offeret en gjør forstås også i lys av den enkeltes behov for å sone sin skyld. Den viktigste inntektskilden for DFF i Norge er imidlertid tiende fra medlemmene.

Kilder

Det guddommelige prinsipp (Prinsippet) er det viktigste kildeskriftet i DFF. Det er *Det fullførte testamente*, og står i samme forhold til Bibelen som Det nye testamente står i til Det gamle. *Prinsippet* er basert på pastor Moons åpenbaringer fra 1940-tallet, og ble først skrevet ned i 1946-48 under hans opphold i Nord-Korea (se nedenfor). Denne versjonen er gått tapt, men det ble nedskrevet igjen under Moons veiledning tidlig på 50-tallet.

Prinsippet består av 13 kapitler ordnet i to hoveddeler: Del I dreier seg om skapelsen, fallet, Jesus, gjenkomsten og oppstandelsen. I del II behandles ulike sider ved forståelsen av gjenoppreisingen: Moses' og Jesu rolle, historien fra de tidligste tider og frem til i dag, samt særpreget ved de siste tider, som er nå. *Prinsippet* belegger sine påstander med bibelhenvísninger, men forstås først og fremst som en ny åpenbaring til menneskeheten. Teksten er holdt i et saklig, moderne og resonnerende språk.

I tillegg til Bibelen og *Prinsippet*, er *Håndbok i Prinsippet* (norsk utgave 1997) en viktig kilde. Dette er en enklere innføring i grunntankene i *Prinsippet*, forsynt med plansjer og figurer, og forfattet av pastor Chung Hwan Kwak - en av de første som ble viet av pastor Moon.

En tredje sentral kilde er alle talene til pastor Moon. Han holder minst en tale i uken, og disse utgjør nå 400 bind. De fleste talene utdyper tanker i *Prinsippet*, men noen formidler også nye åpenbaringer fra Gud.

Kort historikk

Fortellingen om pastor Moons liv er viktig for DFFs selvforståelse. Han er *Den sanne far*, en utvalgt som har fått åpenbart Guds budskap til dagens mennesker. Hans historie blir forstått som en lidelseshistorie. I likhet med Jesus har han måttet gjennomgå prøvelser og forsakelser for budskapets skyld.

Pastor Moon ble født i den nordlige delen av Korea i 1920, og fikk ifølge DFF sin første åpenbaring påskemorgen 1935. Jesus påla ham da å fullføre det frelsesverket han hadde påbegynt 2000 år tidligere. De neste ni årene mottok han stadig åpenbaringer, og opplevde en voksende innsikt i Guds vilje og plan. Det ondes problem, hensikten med tilværelsen, forståelsen av historien og verden - alle disse temaene opptok pastor Moon. De samme temaene er sentrale i *Det guddommelige prinsipp*, som ble skrevet ned under Koreakrigen. Under den annen verdenskrig satt han en tid i japansk fangenskap. Han begynte sin offentlige forkynnelse i Sør-Korea etter frigjøringen i 1945, men ble ikke akseptert av andre kirkesamfunn.

Han dro så til Nord-Korea, som nå hadde fått kommunistisk styre, for å forkynne. Der ble han idømt fem års straffearbeid, blant annet på grunn av sin kritiske holdning til kommunismen. I 1950 brøt Koreakrigen løs, og pastor Moon ble reddet av FN-styrker. Etter en strabasjøs reise tilbake til Sør-Korea ble kirken offisielt grunnlagt i 1954. Etter hvert ble misjonsarbeidet organisert, og menigheter vokste frem i andre østasiatiske land i 1960-årene. I den vestlige verden skjøt utviklingen fart i 70-årene, etter at pastor Moon flyttet til USA i 1972. Han har siden vært en omdiskutert person, både i USA og resten av verden. De økonomiske og religiøse sidene ved hans virksomhet har ført til både begeistrede tilhengere og harde kritikere.

Deler av hans religiøse budskap har lenge vært preget av en markert anti-kommunisme. Kommunismen er et sentralt tema i mange bøker og taler, og forstås i DFF som et umenneskelig, gudløst og satansk system. Etter jernteppets fall har pastor Moon i større grad fokusert på Vestens problemer, som er knyttet til det moderne menneskets moralske forfall. Han er også opptatt av fredssaken, og har blant annet arrangert flere konferanser for verdensfred - i samarbeid med de religiøse og politiske ledere som har villet delta.

Samtidig har Moons virksomhet også en kommersiell side: Forretningsdrift, skole- og universitetsdrift er viktig, både av økonomiske og åndelige grunner. Enhetsbevegelsen står også bak store aviser i Korea og USA, blant annet *Washington Times*. Disse går ikke særlig godt økonomisk, men er viktige i arbeidet for å påvirke statsledere og opinion. DFF forstår alle disse virksomhetene i lys av et overordnet mål: Å gjenopprette eller bygge Guds rike på jorden.

I 1996 ble den norske avdelingen av *Familieforbundet for verdensfred og enhet* stiftet. Dette er en helt ny organisasjon, som ifølge pastor Moon etter hvert vil overta for DFF. Tanken er at Den Forente Familie som en religion i forlengelsen av kristendommen gradvis vil

overflødiggjøres. Når stadig flere mennesker lever i sanne ekteskap vil det føre til fred og harmoni i hele verden. Når Guds rike realiseres på denne måten, trenger vi i og for seg ingen religion, for religionens oppgave er å forberede Guds rike.

DFF etablerte seg for øvrig i Norge i 1969, med hovedsenter i Oslo. Etter hvert har bevegelsen fått menigheter i tre-fire byer og i alt cirka 400 medlemmer. Mange av disse er støttemedlemmer, og ikke aktive i forkynnelse og gudstjenester. Internasjonalt har DFF mellom 1,5 og 2 millioner medlemmer - over halvparten i Korea og Japan. De viktigste aktivitetene i Norge er misjon (vitnetjeneste), undervisning i *Prinsippet*, gudstjenester, søndagsskole og ungdomsarbeid.